

ling rigtig og belagt med Citater, men naar han drager den Slutning, at da den saakaldte faste Konto havde opslugt baade de livsvarige Hædersgaver og de 2- à 3-aarige Understøttelser, var den derefter ophørt at være egentlig fast, saa kan denne Slutning ikke drages. Den højtærede Minister har selv i Finansudvalget erkendt og henvist til, at mangfoldige Gange har baade Ministre og Ordførere for Tinget her, naar man talte om den faste Konto, betegnet disse Understøttelser som livsvarige, og der er ingen Tvivl om, at de Forfattere, der er optaget paa denne faste Konto, har forstaaet det saaledes, at de nu var naaet til det Punkt, som jo mange stræber hen til, at de havde Visheden om i alt Fald en bestemt Indtægt og endogsaa Udsigt til, efterhaanden som deres Betydning maatte stige, at rykke op i højere Grader indenfor denne faste Konto. Dette betyder selvfølgelig ikke — deri har den højtærede Undervisningsminister Ret —, at Kontoen er urørlig. Men det vilde den livsvarige Hædersgave-Konto heller ikke være. Selv om man har givet Mænd en livsvarig Hædersgave, kunde der indtræde Forhold, som gjorde det nødvendigt, at denne livsvarige Hædersgave forsvandt. De paa-gældende kunde gøre sig skyldige i noget vanærende, saa det var umuligt mere at have dem staaende paa den livsvarige Hædersgave-Konto. Med andre Ord, Rigsdagens Ret til at forandre dette er selvfølgelig konstitutionelt uomtvistelig, hvad enten man kalder Kontoen livsvarig, eller man kalder den fast. Ingen enkelt Rigsdag kan jo binde Fremtiden i saa Henseende. Men Forudsætningen paa Rigsdagen, ud fra hvilken man maa bedømme Kontoen, er rigtignok denne, at den faste Konto var den samme som den livsvarige Understøttelse, og saaledes er den ogsaa faktisk blevet opfattet, idet ingen er gaaet ud af den, og det er første Gang, der gøres et Forsøg paa at tage nogen ud deraf.

De Bestræbelser, som er kommet til Orde her i Dag gennem de ærede Medlemmer Hr. Pinstrups og Hr. Carlsen-Skiødts Udtalelser, er jo gammelkendte. Dem har man kendt til alle Tider, de har altid brugt de samme Talemaader og de samme Vaaben, og de har altid været højest anerkendte. De har ikke blot, saaledes som det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt siger, faaet mange Henvendelser, som takker dem for deres Aktion, nej, de har nydt en almindelig Anerkendelse i Samfundet. Derimod har Eftertiden aldrig vurderet dem saa højt. Aldrig! Deres Navne har været forskellige. I Molières Tid hed de den hellige

Kabale. Den erklærede, at Molières Skuespil var gudsbespottelige og usædelige, med Udtryk, som langt overgaar den moderate Tone, hvori de ærede Medlemmer Hr. Carlsen-Skiødt og Hr. Pinstrup taler. Den Gang var der en enevældig Konge, som, naar den hellige Kabale ret havde sagt, at Molière var en gudsbespottelig og ugudelig og usædelig Forfatter, fastslog sin Opfattelse af Litteraturens Frihed og Betydning ved at give ham en Statsunderstøttelse, og sidste Gang de angreb ham heftigt, forhøjede han den. Det rette Svar paa, hvad der her er foregaaet, burde være, at Rigsdagen forhøjede Harald Bergstedts Understøttelse.

Disse Bestræbelser kender man fra alle Tider. Herhjemme er det de samme Bestræbelser, som i sin Tid holdt Georg Brandes ude fra Universitetet, som forkætrede J. P. Jacobsen, som fik Herman Bang sat under Tiltale for Usædelighed, fik Henrik Pontoppidan sat under Tiltale for Gudsbespottelse, fik Gustav Wied sat under Tiltale og mange flere. Saadanne Bestræbelser, som er saa anerkendte, idet de udfolder sig, taber i Betydning, efterhaanden som Tiden gaar. Hvad har nu disse Bestræbelser, som jeg her nævnte, overfor disse tidligere Forfattere frugtet? Georg Brandes, som blev holdt ude fra Universitetet, blev forleden fejret paa Universitetet med Ord, som ligner de Ord, som det franske Akademi skrev paa Molières Buste — de har stillet hans Buste op, da de ikke i levende Live fik ham som Medlem. Det danske Universitets Ord ved den Fest, hvorved Georg Brandes fejrede 50 Aars Dagen for den Forelæsning, som var Aarsagen til, at saadanne Bestræbelser, som vi hører i Dag, holdt ham ude fra Universitetet, var omtrent de samme som de Ord, der staaar paa Molières Statue i det franske Akademi: „Intet mangler i hans Ære, han mangler i vor.“ J. P. Jacobsen anvendes nu almindelig som Konfirmationsgave, Herman Bang udkommer i Mindeudgaver, og den danske Litteraturforskning optegner med Tilfredshed, hver Gang man ude i Verden læser denne særegent farvede og højest mærkelige og talentfulde Forfatter. Henrik Pontoppidan, som oven i Købet blev dømt for Gudsbespottelse, har nu den højeste Understøttelse, den egentlige Livshædersgave, som den danske Rigsdag giver, Gustav Wieds Enke bevilgede vi for nylig i Erkendelse af Gustav Wieds Betydning en aarlig Pension, og hans Værker er udkommet i Mindeudgaver, der almindelig læses og vurderes. Saa hvad har de opnaaet ved deres Bestræbelser?